

ПРЕДГОВОР

Од ВРЕМЕНА првог југословенског закона о извршном поступку из 1930. године (који се, интересно, такође звао *Закон о извршењу и обезбеђењу*, иначе познатији по скраћеници „Ип”) па све до појаве његовог имењака из 2011. године (са краткотрајним изузетком ремонстративног правног лека коју је увео *Закон о извршном поступку* из 2000. године, на основу кога је 126 тадашњих општинских судова градило своју „праксу” извршења), није било значајнијих гигања у поступку коме се ставља у задатак да *правомоћни* извршни наслов из света *права* премести у свет *homo sapiens sapiens*-а.

Својеврсни „педални тон” модерног српско-југословенског законодавства у сфери извршног поступка у протеклих седамдесет година су свакако представљали деволутивни правни лек и спровођење конкретних извршних радњи од стране нарочитог намештеника суда, познатијег као судски извршитељ.

Доношењем *Закона о извршењу и обезбеђењу* из 2011. године управо су ова два правна института доживела своје најзнајачније измене.

Попут поменутог експеримента из 2000. године, а све у жељи постизања што веће ефикасности при спровођењу овог, по много чему, нарочитог судског поступка, новим Законом значајно се сужавају могућности изјављивања правног лека, док се одлучивање по истом, поред тога што у великом броју случајева нема суспензивно дејство, поново поверава већу оног суда које је донело одлуку која се изјављеним приговором оспорава.

Друга, вероватно много упечатљивија новина Закона из 2011. године се, сасвим сигурно, односи на увођење потпуно нове правосудне професије – извршитеља.

За разлику од досадашњег судског извршитеља, кога смо још 1930. године „преписали” од аустријског *Gerichtsvollzieher*-а, новим законом уводимо, чини се за сада још увек само „огледног” извршитеља, овог пута по угледу на његовог колегу, који је у француској правној традицији познаје као *huissier de justice*.

Из чисто локал-патриотских разлога, ваљало би на овом месту поменути да се институт „самосталног”, „приватног” или „јавног” извршитеља, који није намештеник суда, већ поједине радње извршења спроводи на основу поверених му јавних овлашћења, а кога именује извршна власт (министар правде) не појављује на овим просторима први пут именовањем једног од потписника ових редова и његових 38 колега, маја 2012. године. Први југословенски „приватни” извршитељи, среских судова у Суботици, Сенти, али и осталим местима у региону тада познатом као Банат, Бачка и Барања, били су именовани још јануара 1920. године. Ти „краљевски судски извршитељи”, по угледу на мађарски институт *biróság végrehajtó*, уведен у угарски део Двојне монархије Законским чланком LI из 1871. године (скројен по узору на поменутог Наполеоновог *huissier*-а) су на основу одлуке о примени правних правила донетих пре 1918. године и у новој Краљевини, деловали на овим просторима све до краја Другог светског рата.

Из поштовања према заједничкој нам професији, а у име еснафског уважавања, дозволите да искористимо ову прилику и поменемо имена неколицине наших предратних суботичких „краљевских судских извршитеља”: Филип Бузаш, Блаж Перчић, Владимир Романов, Михајло Нађ те Миленко Велисављевић.

ИЗБОР ОДЛУКА Основног и Привредног суда у Суботици који се налази пред поштованим читаоцем, представља прилог покушају да се дође до што је могуће уједначеније праксе у

поступцима извршења који се спроводе на подручју судова на којима овдашњи извршитељ делује, имајући на уму управо наведене најкарактеристичније промене до којих је довео *Закон о извршењу и обезбеђењу* из 2011 године.

У досадашњем двогодишњем раду извршитеља именованог за подручја Основног и Привредног суда у Суботици, „Ип” већа наведених судова су се сусретала са одређеним питањима која су по изјављеним правним средствима стране у поступку износиле пред њих.

Мишљења смо да ће колеге практичари, нарочито правници запослени у привредним субјектима који пружају комуналне и сличне услуге, с обзиром на искључиву надлежност извршитеља у посебном поступку за намирење потраживања насталих из наведених односа, али свакако и уважене колеге адвокати, судијски помоћници, остало судско особље, свакако и заинтересована стручна јавност, а коначно, мада можда и на првом месту, саме стране у поступку – било извршни повериоци или извршни дужници – у овом избору судских одлука успети да пронађу одговор на нека од питања на која буду у истим тим поступцима наилазили.

Требало би поменути да, иако ће најављена ревизија *Закона о извршењу и обезбеђењу* о којој се у време писања овог предговора доста говори, највероватније утицати управо на ремонстративност правног лека у поступку извршења, враћајући одлучивање по изјављеном правном леку у надлежност виших судова, мишљење је Уређивачког одбора да ће ова збирка одлука „Ип” већа нижих судова свакако бити добар сведок времена и писани документ о утицају правних правила која су се у одређеном временском периоду примењивала у поступку извршења који, за разлику од свих других, на најочигледнији начин заседа у имовинска права његових обеју страна – у корист једног (легитимног *тражиоца*), а на уштрб другог (*извршеника*).

У ДРУГОМ ДЕЛУ овог прегледа, након текуће судске праксе суботичких судова, штампане су и четири одлуке Уставног суда Србије (УСС), на које би по избору Уређивачког одбора, због њиховог значаја, у збирци ове врсте требало указати.

Свакако најзначајнија од четири одабране одлуке УСС је она од 7. новембра 2013. године, којом се утврђује да одредба члана 79 став 5 Закона о извршењу и обезбеђењу, није у сагласности са Уставом Републике Србије, што на основу члана 168 став 3 Устава значи да иста престаје да важи даном њеног објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, односно од дана 11.12.2013. године.

Поред одлуке од 7. новембра, чији је значај и више него евидентан, Уређивачки одбор је одлучио да укаже на две нарочите одлуке УСС из протеклог периода, не из разлога што би образложења тих одлука биле у сагласности са ставом самог Одбора, већ управо из разлога што се тим двома одлукама, уместо унапређења поступка извршења, по мишљењу Одбора, иде корак уназад, у правцу његовог спутавања.

Тако ће, опет по мишљењу Уређивачког одбора, у одлуци УСС бр. Уж-2037/2010, од дана 18. јуна 2013. године, за похвалу бити издвојено мишљење судије проф. др Марије Драшкић, а не став самог Суда, док се у образложењу одлуке УСС бр. Уж-6178/2011, од 24. децембра 2013. године открива очигледно неповерење тог Суда према одлукама наших нижих судова у поступцима по приговорима, имајући на уму да сам УСС наводи како је, цитирамо: „Жалба, која је била предвиђена ранијим Законом о извршном поступку, јаче правно средство од приговора, предвиђеног новим Законом”.

На крају, Одлука УСС која због своје далекосежности и вредности свакако заслужује да на њу буде указано, је она од 21. новембра 2013. године, у којој, по мишљењу Уређивачког одбора, УСС на онај зналачки начин који се од суда тог капацитета и очекује, указује на разлику у наизглед истоветном правном средству – захтеву за отклањање неправилности – које Закон о

извршењу и обезбеђењу помиње у својим члановима 74 (став 1) и 131 (став 3).

НА КРАЈУ, дозволите да изразимо нашу искрену наду да ће, цењеном читаоцу, опус судских одлука који има у рукама бити од користи, те да ћемо у времену које је пред нама, заједничким снагама успети да учинимо мали корак у правцу једног од најзначајнијих идеала нас правника-практичара: *једнако поступање са једнаким стварима и неједнако поступање са неједнаким стварима, сразмерно њиховој неједнакости.*

У Суботици, дана 28. априла 2014. године

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР